

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

M. POIARES MADURO

της 25ης Μαΐου 2004¹

1. Η υποβληθείσα εν προκειμένω αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 1989, για τον συντονισμό των ρυθμίσεων όσον αφορά τις πράξεις προσώπων τα οποία είναι κάτοχοι εμπιστευτικών πληροφοριών². Ακριβέστερα, τίθεται το ζήτημα του καθορισμού των περιστάσεων και των προϋποθέσεων υπό τις οποίες επιτρέπεται στα πρόσωπα που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες να τις ανακοινώσουν σε τρίτον «εντός του συνήθους πλαισίου της εκ μέρους τους ασκήσεως της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους».

I — Τα πραγματικά περιστατικά, το εφαρμοστέο δίκαιο και τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως

2. Οι K. Grøngaard και A. Bang διώκονται ποινικώς ενώπιον του Københavns Byret κατηγορούμενοι ότι ανακοίνωσαν εμπιστευτικές πληροφορίες.

3. Ο A. Bang είναι ο εκλεγμένος πρόεδρος της Finansforbundet, συνδικαλιστικής οργανώσεως των εργαζομένων στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

4. Ο K. Grøngaard ήταν κατά τον κρίσιμο χρόνο εκλεγμένο από το προσωπικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εισηγμένης στο Χρηματιστήριο εταιρίας RealDanmark, η οποία αποτελεί σημαντικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Ο K. Grøngaard είχε επίσης οριστεί από την Finansforbundet ως μέλος της επιτροπής συνδέσμου του ομίλου, σύμφωνα με τη σύμβαση που είχε συναφθεί μεταξύ της RealDanmark και της Finansforbundet. Ο K. Grøngaard είναι επίσης γραμματέας του Kapitalkreds, ενός από τους 11 κλάδους της Finansforbundet.

5. Ο K. Grøngaard ανακοίνωσε εμπιστευτικές πληροφορίες στον A. Bang σε δύο περιπτώσεις. Καταρχάς, μετά την έκτακτη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου της RealDanmark στις 22 Αυγούστου 2000, ανακοίνωσε στον A. Bang, στις 23 Αυγούστου, λεπτομέρειες μιας συζήτησεως σχετικά με διαπραγματεύσεις συγχωνεύσεως με την Danske Bank, χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εισηγμένο στο Χρηματιστήριο.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η πορτογαλική.

2 — ΕΕ L 334, σ. 30, στο εξής οδηγία.

6. Μεταξύ 28ης Αυγούστου και 4ης Σεπτεμβρίου 2000, ο A. Bang συμβουλευθήκε τις δύο αντιπροέδρους του, την κ. Madsen και την κ. Nielsen, καθώς και έναν συνάδελφό του στη γραμματεία της Finansforbundet, τον κ. Christensen, ανακοινώνοντάς τους τις ίδιες πληροφορίες που είχε λάβει από τον K. Grøngaard. Στις 31 Αυγούστου 2000, ο κ. Christensen αγόρασε μετοχές της RealDanmark αξίας 48 000 ευρώ περίπου.

7. Στις 18 Σεπτεμβρίου 2000, σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου της RealDanmark, συζητήθηκαν οι λεπτομέρειες της συγχωνεύσεως. Αυτό ήταν επίσης το αντικείμενο των συζητήσεων κατά την έκτακτη συνεδρίαση της επιτροπής συνδέσμου του ομίλου στις 22 Σεπτεμβρίου 2000. Ο K. Grøngaard ήταν παρών σε αμφότερες τις συνεδριάσεις. Απευθύνθηκε και πάλι στον A. Bang, στις 26 Σεπτεμβρίου 2000, με σκοπό να βοηθήσει το προσωπικό να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της συγχωνεύσεως. Συζητήσαν, μεταξύ άλλων, το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα της συγχωνεύσεως, καθώς και την αναμενόμενη άνοδο κατά 60 έως 70 % της τιμής των μετοχών της RealDanmark.

8. Στις 27 και 28 Σεπτεμβρίου 2000 αντίστοιχως, ο A. Bang ανακοίνωσε πληροφορίες στον προϊστάμενο της γραμματείας της Finansforbundet, κ. Larsen, και στον συνάδελφό του, κ. Christensen, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την ημερομηνία που προβλεπόταν για την αναγγελία της συγχωνεύσεως και την αναμενόμενη αναλογία ανταλλαγής. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2000, ο κ. Christensen αγόρασε και άλλες μετοχές της RealDanmark, αξίας 214 000 ευρώ περίπου.

9. Στις 2 Οκτωβρίου 2000, δημοσιοποιήθηκε η συγχώνευση μεταξύ της RealDanmark και της Danske Bank. Κατόπιν της ανακοίνωσης αυτής, η τιμή των μετοχών της RealDanmark αυξήθηκε κατά 65 % περίπου. Στις 2 και 3 Οκτωβρίου 2000, ο κ. Christensen πώλησε τις μετοχές της RealDanmark που κατείχε, πραγματοποιώντας καθαρό κέρδος περίπου 180 000 ευρώ. Αργότερα, καταδικάστηκε σε φυλάκιση έξι μηνών για πράξεις κατόχου εμπιστευτικών πληροφοριών.

10. Κατά των A. Bang και K. Grøngaard ασκήθηκε ποινική δίωξη για ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών, κατά παράβαση του άρθρου 36, παράγραφος 1, του *loven om værdipapirhandel* (δανικού νόμου περί αγοραπωλησίας κινητών αξιών, στο εξής: *værdipapirhandelsloven*). Σύμφωνα με το άρθρο 94, παράγραφος 1, σημείο 1, του νόμου αυτού, κινδυνεύουν να καταδικαστούν είτε στην καταβολή προστίμου, είτε σε ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον δεκαοκτώ μηνών. Οι διατάξεις αυτές εντάσσονται στο πλαίσιο της μεταφοράς της οδηγίας στο δανικό δίκαιο, η οποία πραγματοποιήθηκε με τα άρθρα 34 έως 39 και 93 έως 96 του *værdipapirhandelsloven*. Το άρθρο 36, παράγραφος 1, του νόμου ορίζει ότι «ο κάτοχος εμπιστευτικής πληροφορίας δεν επιτρέπεται να ανακοινώνει την πληροφορία αυτή σε άλλα πρόσωπα³, εκτός αν η ανακοίνωση πραγματοποιείται εντός του συνήθους πλαισίου της εκ μέρους του ασκήσεως της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων του». Η απαγόρευση της διαβίβσεως των πληροφοριών απευθύνεται σε όλους τους κατόχους, ήτοι οποιοδήποτε πρόσωπο κατέχει εμπιστευτική πληροφορία. Αντιθέτως, δυνάμει του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας, μόνον στους πρωτογενείς

3 — Στα δανικά, υπάρχει διαφορά μεταξύ του δανικού νόμου, ο οποίος χρησιμοποιεί τον όρο «videregivelse», και της οδηγίας, όπου χρησιμοποιείται ο όρος «meddele».

κατόχους εμπιστευτικής πληροφορίας απαγορεύεται «να ανακοινώνουν αυτή την εμπιστευτική πληροφορία σε τρίτο, εκτός εάν ενεργούν εντός του συνήθους πλαισίου άσκησης της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους».

11. Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει την εμπιστευτική πληροφορία ως «μια πληροφορία η οποία δεν έχει γίνει γνωστή στο κοινό, έχει χαρακτήρα συγκεκριμένο και αφορά έναν ή περισσότερους εκδότες κινητών αξιών ή μία ή περισσότερες κινητές αξίες, και η οποία, εάν γινόταν γνωστή στο κοινό, θα μπορούσε να επηρεάσει αισθητά την τιμή αυτής ή αυτών των κινητών αξιών». Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας περιγράφει τους πρωτογενείς κατόχους εμπιστευτικών πληροφοριών ως τα πρόσωπα τα οποία έχουν πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες «λόγω της ιδιότητάς τους ως μελών των διοικητικών, διευθυντικών και εποπτικών οργάνων του εκδότη, λόγω της συμμετοχής τους στο κεφάλαιο του εκδότη, ή επειδή έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές λόγω της άσκησης της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους».

12. Συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 36, παράγραφος 1, του værdpapir-handelsloven είναι ευρύτερο από εκείνο του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας. Αυτό είναι σύμφωνο προς το άρθρο 6 της οδηγίας, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν διατάξεις αυστηρότερες από τις προβλεπόμενες από την οδηγία και, ειδικότερα, να επεκτείνουν την απαγόρευση του άρθρου 3.

13. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το εθνικό δικαστήριο ζήτησε από το Δικαστήριο να αποφανθεί προδικαστικώς επί των ακόλουθων ερωτημάτων:

«1. Εμποδίζει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592 το να ανακοινώνει ένα πρόσωπο εμπιστευτικές πληροφορίες όταν το πρόσωπο αυτό έχει λάβει τις εμπιστευτικές πληροφορίες υπό την ιδιότητά του ως εκλεγμένου από τους εργαζομένους μέλους του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης την οποία αφορούν οι εμπιστευτικές αυτές πληροφορίες, η δε ανακοίνωση αυτή γίνεται προς τον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργανώσεως στην οποία ανήκουν οι εργαζόμενοι που εξέλεξαν το πρόσωπο αυτό ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου;

2. Εμποδίζει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592 το να ανακοινώνει ένα πρόσωπο εμπιστευτικές πληροφορίες όταν το πρόσωπο αυτό έχει λάβει τις εμπιστευτικές πληροφορίες υπό την ιδιότητά του ως μέλους της επιτροπής συνδέσμου ομίλου της επιχείρησης, η δε ανακοίνωση αυτή γίνεται προς τον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργανώσεως η οποία έχει ορίσει το πρόσωπο αυτό ως μέλος της επιτροπής συνδέσμου ομίλου;

3. Εμποδίζει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592 το να ανακοινώνει ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως εμπιστευτικές πληροφορίες όταν τις έχει λάβει υπό τις εκτιθέμενες στο ερώτημα 1 περιστάσεις, η δε ανακοίνωση γίνεται, αντιστοίχως, προς:

- α) τους δύο αντιπροέδρους της οργάνωσης,
 - β) τον ανώτατο διευθυντή της διοικήσεως της γραμματείας της οργανώσεως και
 - γ) τους συνεργάτες του προέδρου στη γραμματεία της οργανώσεως;
4. Εμποδίζει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592 το να ανακοινώνει ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως εμπιστευτικές πληροφορίες όταν τις έχει λάβει υπό τις εκτιθέμενες στο ερώτημα 2 περιστάσεις, η δε ανακοίνωση γίνεται, αντιστοίχως, προς:
 - α) τους δύο αντιπροέδρους της οργάνωσης,
 - β) τον ανώτατο διευθυντή της διοικήσεως της γραμματείας της οργανώσεως και
 - γ) τους συνεργάτες του προέδρου στη γραμματεία της οργανώσεως;
5. Ποια σημασία για την απάντηση στα ερωτήματα 1 έως 4 έχει το ότι οι εμπιστευτικές πληροφορίες που ανακοινώθηκαν είναι
 - α) πληροφορίες για το ότι άρχισαν διαπραγματεύσεις για τη συγχώνευση δύο εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών,
 - β) πληροφορίες για την ημερομηνία της συγχωνεύσεως μεταξύ δύο εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών ή
 - γ) πληροφορίες για το μέγεθος της αναμενομένης αυξήσεως της τιμής των μετοχών μιας εισηγμένης στο Χρηματιστήριο εταιρίας λόγω του ότι η εταιρία αυτή πρόκειται να συγχωνευθεί με άλλη εισηγμένη στο Χρηματιστήριο εταιρία;»
14. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ο K. Grøngaard, ο A. Bang, η Δανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή. Προφορικές παρατηρήσεις αναπτύχθηκαν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 24ης Μαρτίου 2004, εξ ονόματος του K. Grøngaard, του A. Bang, της Δανικής και της Σουηδικής Κυβερνήσεως, καθώς και της Επιτροπής.

II — Ανάλυση

15. Τα ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο επικεντρώνονται στην ερμηνεία του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας και, ειδικότερα, στο περιεχόμενο της εκφράσεως «[σύνηθες πλαίσιο] άσκησης της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους», εντός του οποίου οι κάτοχοι εμπιστευτικών πληροφοριών μπορούν να τις ανακοινώνουν. Το ζήτημα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί υπό τρεις διαφορετικές εκδοχές.

16. Το πρώτο ερώτημα θέτει το ζήτημα κατά πόσον ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου εκλεγμένο από το προσωπικό μπορεί να ανακοινώνει εμπιστευτικές πληροφορίες στον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργανώσεως.

17. Το δεύτερο ερώτημα αφορά τις σχέσεις μεταξύ ενός μέλους της επιτροπής συνδέσμου μιας επιχειρήσεως και του προέδρου της συνδικαλιστικής οργανώσεως την οποία εκπροσωπεί.

18. Το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα αφορούν αμφότερα το κατά πόσον ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως μπορεί να ανακοινώνει πληροφορίες σε ορισμένα μέλη της συνδικαλιστικής αυτής οργανώσεως. Τα ερωτήματα αυτά μπορούν, συνεπώς, να εξεταστούν μαζί.

19. Με το πέμπτο ερώτημα ερωτάται αν το είδος της εμπιστευτικής πληροφορίας που ανακοινώθηκε ασκεί επιρροή από πλευράς ερμηνείας του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας. Θα περιλάβω τις σκέψεις μου επί του πέμπτου ερωτήματος σε όσα θα αναπτύξω σχετικά με τη νομιμότητα των ανακοινώσεων που γίνονται υπό τις περιστάσεις των ερωτημάτων 1 έως 4.

20. Καίτοι το κύριο αντικείμενο της υπό κρίση υποθέσεως είναι το περιεχόμενο εξαίρεσεως από την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών, στα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου γίνεται λόγος και για τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα της πληροφωρήσεως των εργαζομένων και της λήψεως της γνώμης τους. Το δικαίωμα των εργαζομένων να ενημερώνονται και να ερωτώνται μπορεί να μη συμβιβάζεται με τις περί ανακοινώσεως πληροφοριών υποχρεώσεις τις οποίες επιβάλλει η οδηγία για την καλή λειτουργία των κεφαλαιαγορών⁴.

21. Πράγματι, στο μέτρο που η οδηγία –και, εν προκειμένω, ο δανικός νόμος περί των πράξεων των κατόχων εμπιστευτικών πληροφοριών– προβλέπει απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών περιλαμβάνουσα και τις πληροφορίες όσον αφορά τις σχεδιαζόμενες συγχωνεύσεις, οι οποίες δύνανται να έχουν συνέπειες για τους εργαζομένους, θα μπορούσαν να υπάρξουν περιπτώσεις στις οποίες η διάταξη αυτή να συγκρούεται με το δικαίωμα των εργαζομένων να ενημερώνονται για γεγονότα ικανά να επηρεάσουν την κατάστασή τους. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η απαγόρευση

⁴ — Frison-Roche, M.-A.: «Le besoin conjoint d'une régulation analogue des relations sociales et des marchés globalisés», *Revue Internationale de Droit Economique*, 2002/1, σ. 67.

ανακοινώσεως την οποία περιέχει η οδηγία αφορά όλους τους δυνητικούς επενδυτές, ανεξαρτήτως του ειδικού ρόλου τους στην εταιρία (δηλαδή, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ ιδιοκτητών και προσωπικού μιας επιχειρήσεως). Ο συμβιβασμός των σκοπών τους οποίους επιδιώκουν τα δύο αυτά σύνολα κανόνων είναι, συνεπώς, απαραίτητος ακόμα και όταν δεν συγκρούονται άμεσα μεταξύ τους.

22. Έχοντας υπόψη την προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων τα οποία απονέμει το κοινοτικό δίκαιο και προτού εξετάσω τα ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο, θα αναλύσω, καταρχάς, τον ρόλο της απαγορεύσεως της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών την οποία προβλέπει η οδηγία και, στη συνέχεια, θα καθορίσω τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα πρόσωπο μπορεί να εξαιρεθεί από την απαγόρευση ανακοινώσεως την οποία θεσπίζει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας στις τρεις ανωτέρω περιγραφείσες περιπτώσεις.

A — Ο ρόλος της απαγορεύσεως της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών, την οποία θεσπίζει η οδηγία

23. Οι γνώμες των ενδιαφερομένων δίστανται όσον αφορά το περιεχόμενο του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας. Οι K. Grøngaard και A. Bang υποστηρίζουν ότι μια περιοριστική ερμηνεία του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας θα αντέβαινε στην αρχή «*nulla poena sine lege*» και στο άρθρο 7 της Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιω-

μάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών⁵.

24. Καίτοι συμμερίζομαι την άποψη ότι επιβάλλεται η τήρηση της αρχής της νομιμότητας λόγω του ποινικού χαρακτήρα της υποθέσεως, θεωρώ ότι η επίδρασή της είναι διαφορετική από εκείνη που υποστηρίζουν οι K. Grøngaard και A. Bang. Πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 13 της οδηγίας, τα κράτη μέλη υποχρεούνται απλώς να μεριμνούν ώστε οι «κυρώσεις [...] να είναι επαρκείς ώστε να επιβάλλουν την τήρηση των [διατάξεών της]». Συνεπώς, οι επαπειλούμενες κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεως των διατάξεων της οδηγίας δεν είναι αναγκαστικά ποινικής φύσεως όπως συμβαίνει με το άρθρο 94, παράγραφος 1, στοιχείο 1, του *værdparirihandelsloven*. Η ερμηνεία του πεδίου εφαρμογής μιας οδηγίας δεν μπορεί, ωστόσο, να εξαρτάται από τη φύση της διαδικασίας (αστικής, ποινικής, διοικητικής) στο πλαίσιο της οποίας γίνεται επίκληση της οδηγίας⁶. Κατά συνέπεια, ενώ το Δικαστήριο περιορίζεται να παράσχει την ερμηνεία της οδηγίας, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται «να διασφαλίσει την τήρηση της αρχής [της νομιμότητας] όταν ερμηνεύσει, υπό το φως του κειμένου και του σκοπού της οδηγίας, το

5 — Το άρθρο 7 της Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών έχει ως εξής: «1. Ουδείς δύναται να καταδικασθεί δια πράξιν ή παράλειψιν η οποία, καθ' ην στιγμήν διεπράχθη, δεν αποτελεί αδίκημα συμφώνως προς το εθνικόν ή διεθνές δίκαιον. Ούτε και επιβάλλεται βαρύτερα ποινή από εκείνην η οποία επιβάλλετο κατά την στιγμήν της διαπράξεως του αδικήματος. 2. Το παρόν άρθρον δεν σκοπεί να προδικάσῃ την δίκην και τιμωρίαν ατόμων ενόχων δια πράξεις ή παραλείψεις αι οποίαι, καθ' ην στιγμήν διεπράχθησαν, ήσαν εγκληματικά συμφώνως προς τα αναγνωριζόμενα υπό των πολιτισμένων εθνών γενικάς αρχάς του δικαίου.»

6 — Απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, στην υπόθεση C-60/02, X (Συλλογή 2004, σ. I-665, σκέψη 56).

εθνικό δίκαιο που θεσπίστηκε προς εφαρμογήν της»⁷. Συνεπώς, η αρχή της νομιμότητας δεν απαιτεί, αυτή καθαυτήν, μια ειδική ερμηνεία της απαγορεύσεως της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών την οποία προβλέπει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας.

25. Οι λοιπές παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο υποστηρίζουν μια περιοριστική ερμηνεία της εξαιρέσεως από την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών, η οποία, κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει να υπερισχύσει για τους λόγους που θα εκθέσω κατωτέρω.

26. Η Anklagemyndighed (Εισαγγελική Αρχή), στις παρατηρήσεις που διατύπωσε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, καθώς και η Επιτροπή και η Δανική Κυβέρνηση, στις παρατηρήσεις τους ενώπιον του Δικαστηρίου, προέβαλαν διάφορα επιχειρήματα υπέρ της απόψεως αυτής. Πρώτον, η περιοριστική ερμηνεία, κατά την άποψη της Anklagemyndighed και της Δανικής Κυβερνήσεως, βρίσκει έρεισμα στη γραμματική ερμηνεία της διατάξεως. Δεύτερον, μια τέτοια ερμηνεία είναι σύμφωνη με τον σκοπό της οδηγίας, που συνίσταται στο να αντιμετωπίζονται οι επενδυτές κατά τον ίδιο τρόπο και να προστατεύονται από την παράνομη χρήση της εμπιστευτικής πληροφορίας. Για να επιτύχει τους σκοπούς αυτούς, η απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών έχει προληπτική λειτουργία. Εξάλλου, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας αποτελεί παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα και, ως τοιαύτη, πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

7 — Απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-74/95 και C-129/95, X (Συλλογή 1996, σ. I-6609, σκέψη 26)

27. Δεδομένου ότι η ακριβής έννοια του άρθρου 3, στοιχείο α', μπορεί να καθοριστεί μόνον με αναφορά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, σκόπιμο είναι να καθοριστεί ο ρόλος της διατάξεως αυτής στο πλαίσιο της οδηγίας, προκειμένου να διευκρινιστεί το περιεχόμενό της. Ο κύριος σκοπός της οδηγίας συνίσταται στην εξασφάλιση της καλής λειτουργίας της δευτερογενούς αγοράς κινητών αξιών⁸. Προς τούτο, η οδηγία προστατεύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών⁹. Η εμπιστοσύνη αυτή στηρίζεται στο ότι οι επενδυτές απολαύουν ίσης μεταχειρίσεως¹⁰. Από την αρχή αυτή προκύπτει ότι όλοι οι επενδυτές θα πρέπει να έχουν ίδια πρόσβαση στην πληροφόρηση. Πράγματι, η ισότητα προσβάσεως στην πληροφόρηση όσον αφορά τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρίες και τις κινητές αξίες εγγυάται την ορθολογική διαμόρφωση των τιμών στην αγορά.

28. Για να απολαύουν οι επενδυτές ίσης μεταχειρίσεως στις κεφαλαιαγορές χρησιμοποιούνται δύο μέσα. Αφενός, αυτό προϋποθέτει υποχρέωση διαφάνειας, στο πλαίσιο της οποίας οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρίες υποχρεούνται να δημοσιεύουν ορισμένες κρίσιμες πληροφορίες ούτως ώστε η τιμή των μετοχών τους να ανταποκρίνεται στην αντικειμενική αξία της εταιρίας¹¹. Αυτό επιτρέπει σε όλους τους επενδυτές να

8 — Δεύτερη και τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας.

9 — Τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας.

10 — Πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας. Βλ. επίσης τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. Jacobs στην υπόθεση C-384/93, Alpine Investments (απόφαση της 10ης Μαΐου 1995, Συλλογή 1995, σ. I-1141, σκέψεις 71 έως 73).

11 — Οι υποχρεώσεις των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιριών όσον αφορά τη διαφάνεια καθοικοποιήθηκαν με την οδηγία 2001/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, σχετικά με την εισαγωγή κινητών αξιών σε χρηματιστήριο αξιών και τις πληροφορίες επί των αξιών αυτών που πρέπει να δημοσιεύονται (ΕΕ L 184, σ. 1).

καθορίζουν την τιμή των μετοχών αναλόγως της ακριβούς καταστάσεως των συγκεκριμένων εταιριών. Αφετέρου, η ισότητα μεταξύ των επενδυτών εξασφαλίζεται με την απαγόρευση της χρησιμοποίησής και της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών, την οποία θεσπίζει η οδηγία ¹².

29. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά μόνο την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών την οποία περιέχει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας. Ο σκοπός υπάρξεως της απαγορεύσεως της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών έγκειται στο ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των προσώπων στα οποία ανακοινώνεται η εμπιστευτική πληροφορία τόσο υψηλότερος είναι ο κίνδυνος να αντλήσει κάποιος όφελος από αυτή, πράγμα που πλήττει την ακεραιότητα της αγοράς. Η απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών είναι, συνεπώς, το απαραίτητο συμπλήρωμα της απαγορεύσεως της χρησιμοποίησής της εμπιστευτικής πληροφορίας και έχει προληπτική λειτουργία. Πρέπει, επίσης, να παρατηρηθεί ότι η απαγόρευση αυτή περιορίζεται στην εμπιστευτική πληροφορία όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της οδηγίας και έχει εφαρμογή μόνον εφόσον η εμπιστευτική πληροφορία δεν έχει δημοσιοποιηθεί. Οποιαδήποτε παρέκκλιση από την απαγόρευση αυτή ενέχει τον κίνδυνο κλονισμού της εμπιστοσύνης των επενδυτών στην αγορά και πρέπει, συνεπώς, να αποτελεί αντικείμενο στενής ερμηνείας.

30. Ενώ, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της οδηγίας, φαίνεται ότι οποιαδήποτε παρέκκλιση από την απαγόρευση του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας πρέπει να ερμηνεύεται στενά, η γραμματική έννοια της εκφράσεως «εντός του συνήθους πλαισίου άσκησης της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους» φαίνεται, εκ πρώτης όψεως, απεριόριστη, καθόσον κάθε κάτοχος εμπιστευτικής πληροφορίας, όποια και αν είναι η δραστηριότητά του, μπορεί καταρχήν να την επικαλεστεί. Ωστόσο, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια εμπιστευτική πληροφορία μπορεί να ανακοινωθεί νομίμως πρέπει να διευκρινιστούν λαμβανομένου υπόψη του πραγματικού πλαισίου εντός του οποίου γίνεται η ανακοίνωση.

31. Η Anklagemyndighed και η Δανική Κυβέρνηση παρατηρούν ότι οι προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας ¹³ προβλέπουν παρέκκλιση από την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών μόνον όταν αυτό είναι απαραίτητο και σκόπιμο.

32. Οι K. Grøngaard και A. Bang υποστηρίζουν, ωστόσο, ότι από πάγια νομολογία ¹⁴ προκύπτει ότι οι προπαρασκευαστικές εργασίες δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για την ερμηνεία όταν το περιεχόμενό τους ουδόλως αντικατοπτρίζεται στο κείμενο της επίμαχης διατάξεως.

12 — Η κοινοτική νομοθεσία για τις κεφαλαιαγορές βρίσκεται στο στάδιο της αναθεώρησης κατ' εφαρμογήν του σχεδίου δράσεως για τις οικονομικές υπηρεσίες το οποίο ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβώνας τον Μάρτιο του 2000. Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία αντικαταστάθηκε από την οδηγία 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς) (ΕΕ L 96, σ.16).

13 — Πρόταση οδηγίας για τον συντονισμό των νομοθεσιών σχετικά με τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες.

14 — Αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-292/89, Antonsen (Συλλογή 1991, σ. I-745, σκέψη 18) της 13ης Φεβρουαρίου 1996, C-197/94 και C-252/94, Bautiaa και Société française maritime (Συλλογή 1996, σ. I-505, σκέψη 51), και της 8ης Ιουνίου 2000, C-375/98, Epson Europe (Συλλογή 2000, σ. I-4243, σκέψη 26).

33. Είναι αληθές ότι δεν μπορεί να αντληθεί ένα γενικό κριτήριο από τις προπαρασκευαστικές εργασίες, διότι απλώς συμπληρώνουν τη γραμματική σημασία της επίμαχης διάταξης. Μπορεί, επίσης, να προστεθεί ότι, στην προκειμένη περίπτωση, τα προπαρασκευαστικά έγγραφα που μνημονεύονται δεν δημοσιεύθηκαν, γεγονός που ενισχύει την άποψη ότι δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ερμηνεία της οδηγίας. Ο όρος «συνήθης» θα ερμηνευθεί στην πράξη με αναφορά στο εθνικό πλαίσιο. Ωστόσο, οι προπαρασκευαστικές εργασίες ενισχύουν την άποψη ότι ενδείκνυται στενή ερμηνεία της παρεκκλίσεως από την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών¹⁵.

34. Τέλος, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο καθορισμός των δραστηριοτήτων των μελών των διοικητικών συμβουλίων οι οποίες μπορούν να ενταχθούν στο «σύνθηες πλαίσιο της ασκήσεως της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους» εξαρτάται κατά πολύ από τους κανόνες που διέπουν την άσκηση και τη φύση των καθηκόντων αυτών στα διάφορα εθνικά νομικά συστήματα. Κατά συνέπεια, τα στοιχεία που το Δικαστήριο θα παράσχει στο εθνικό δικαστήριο ερμηνεύοντας την κοινοτική διάταξη θα πρέπει να συμπληρωθούν από την εκ μέρους του δικαστηρίου αυτού ανάλυση των συναφών εθνικών κανόνων που ορίζουν και διέπουν τις διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των οποίων είναι δυνατόν να ανακοινωθούν εμπιστευτικές πληροφορίες.

Β — Ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών από μέλος του διοικητικού συμβουλίου εκλεγμένου από προσωπικό προς τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργάνωσης

35. Εν προκειμένω, θα πρέπει να διακριθούν δύο περιπτώσεις. Η πρώτη είναι η περίπτωση ενός εκλεγμένου από το προσωπικό μέλους του διοικητικού συμβουλίου το οποίο ζητεί τη γνώμη ειδικού, η δε δεύτερη είναι η περίπτωση ενός τέτοιου προσώπου που συμβουλευέται τη «βάση» (ήτοι, είτε τους μετόχους είτε τα μέλη του προσωπικού της εταιρίας).

1) Η περίπτωση του εκλεγμένου από το προσωπικό μέλους του διοικητικού συμβουλίου που συμβουλευέται τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργάνωσης ως ειδικό σε θέματα εργασιακών σχέσεων

36. Στο πλαίσιο της αναλύσεώς μου όσον αφορά την περίπτωση του εκλεγμένου από το προσωπικό μέλους του διοικητικού συμβουλίου που συμβουλευέται τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργάνωσης ως ειδικό σε θέματα εργασιακών σχέσεων¹⁶, θα εξετάσω τρία συναφή ζητήματα: πρώτον, τη δυνατότητα του εν λόγω μέλους του διοικητικού συμβουλίου να ζητήσει τη γνώμη ειδικού· δεύτερον, το κατά πόσον ο πρόεδρος της συνδικαλιστικής οργάνωσης μπορεί να θεωρηθεί ειδικός σε θέματα εργασιακών σχέσεων και, τρίτον, την έννοια της επιτρεπόμενης διαβίβασης πληροφοριών.

15 — Βλ., π.χ., την απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998, C-275/96, Kuusijärvi (Συλλογή 1998, σ. I-3419, σκέψη 46).

16 — Με τον όρο «εργασιακές σχέσεις» εννοώ όλα τα ζητήματα που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συζητήσεων μεταξύ της διεύθυνσης και των μισθωτών μιας επιχείρησης (μειώσεις του προσωπικού, μισθοί, συντάξεις, διάρθρωση της εταιρίας, πολιτική διαχειρίσεως του προσωπικού, γεωγραφική θέση, τεχνολογία, κ.λπ.)

37. Όσον αφορά το πρώτο ζήτημα, ο K. Grøngaard υποστηρίζει ότι, υπό την ιδιότητά του ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου, μπορούσε νομίμως να συμβουλευθεί τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργάνωσης για δύσκολες αποφάσεις τις οποίες έπρεπε να λάβει σχετικά με τη σχεδιαζόμενη συγχώνευση.

38. Η Επιτροπή και η Δανική Κυβέρνηση αναγνωρίζουν ότι ένα εκλεγμένο από το προσωπικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να συμβουλευθεί έναν ειδικό κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του έναντι της εταιρίας, τονίζουν όμως ότι η διαβούλευση αυτή είναι δυνατή μόνον αν πραγματοποιείται προς το συμφέρον της εταιρίας και αν ο ειδικός υπόκειται σε υποχρέωση εχεμύθειας. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Δανική Κυβέρνηση υποστήριξε ότι μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις το εκλεγμένο από το προσωπικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να συμβουλευέται τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργάνωσης προς το συμφέρον της εταιρίας.

39. Όλοι οι διάδικοι αναγνωρίζουν, κατά συνέπεια, ότι ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου ενεργεί εντός του συνήθους πλαισίου των καθηκόντων του όταν συμβουλευεται ειδικό. Δέχονται επίσης ότι ένα εκλεγμένο από το προσωπικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου έχει την ίδια δυνατότητα. Ωστόσο, αυτό δεν τους επιτρέπει να ανακοινώνουν εμπιστευτικές πληροφορίες στα άτομα τα οποία συμβουλευονται. Εξάλλου, όπως παρατήρησε η Επιτροπή καθώς και η Δανική και η Σουηδική Κυβέρνηση, δεδομένου ότι το κοινοτικό δίκαιο έχει προβεί σε πολύ περιορισμένη εναρμόνιση του δικαίου των εταιριών, αυτό το οποίο

εμπίπτει στο σύνηθες πλαίσιο της εργασίας ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να καθορίζεται με αναφορά προς το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο. Το κοινοτικό δίκαιο καθορίζει, πάντως, τα όρια στην ερμηνεία του εθνικού δικαίου.

40. Καταρχάς, όπως είναι προφανές, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να ερμηνεύσει τις κρίσιμες διατάξεις του εθνικού δικαίου υπό το φως του σκοπού της οδηγίας, λαμβάνοντας, δηλαδή, υπόψη ότι κάθε παρέκκλιση από την απαγόρευση της ανακοίνωσης εμπιστευτικών πληροφοριών μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη στις κεφαλαιαγορές. Αυτό συνεπάγεται ότι θα πρέπει να γίνεται στάθμιση μεταξύ, αφενός, της δυνατότητας του μέλους του διοικητικού συμβουλίου να ζητεί τη γνώμη ειδικού σχετικά με μια πράξη του και, αφετέρου, του ενδεχομένου η ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών να παραβιάζει την αρχή της ισότητας μεταξύ των επενδυτών.

41. Για την τήρηση της αρχής της προστασίας των επενδυτών, η δυνατότητα των μελών του διοικητικού συμβουλίου να ανακοινώνουν εμπιστευτικές πληροφορίες πρέπει να περιορίζεται λαμβανομένων υπόψη της αντικειμενικής ανάγκης των μελών του διοικητικού συμβουλίου να ζητούν συμβουλές, της ανάγκης του ειδικού να έχει πρόσβαση στις εμπιστευτικές πληροφορίες και, τέλος, του είδους των πληροφοριών που ανακοινώνονται. Με άλλες λέξεις, το μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να ανακοινώνει εμπιστευτικές πληροφορίες εντός του συνήθους πλαισίου των καθηκόντων του παρά μόνον όταν ζητεί συμβουλές προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του και αν περιορίζει την ανακοίνωση αυτή στο αναγκαίο προκειμένου να λάβει προς τούτο τις συμβουλές ειδικού.

42. Δεύτερον, η εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου ερμηνεία της παρεκκλίσεως από την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών πρέπει να είναι σύμφωνη προς τα θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων τα οποία προστατεύει το κοινοτικό δίκαιο. Είναι αληθές ότι, όπως ανέφερε η Σουηδική Κυβέρνηση με τις προφορικές παρατηρήσεις της ενώπιον του Δικαστηρίου, η οδηγία δεν περιέχει απόλυτη απαγόρευση ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών. Κατά συνέπεια, πέραν της καλής λειτουργίας των κεφαλαιαγορών, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και άλλα συμφέροντα, όπως τα συμφέροντα των εργαζομένων. Ως εκ τούτου, τα συμφέροντα των εργαζομένων και, ειδικότερα, οι επιπτώσεις που μπορεί να έχει μια πράξη στην εργασιακή τους κατάσταση αποτελούν στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προς καθορισμό του κατά πόσον, προκειμένου ένα μέλος διοικητικού συμβουλίου εκλεγμένο από το προσωπικό να εκπληρώσει την ειδική αποστολή του, απαιτείται να ζητήσει τη γνώμη ειδικού σε θέματα εργασιακών σχέσεων.

43. Πρέπει, επίσης, να τεθεί το δεύτερο ερώτημα κατά πόσον ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως μπορεί να ενεργήσει υπό την ιδιότητα του ειδικού σε θέματα εργασιακών σχέσεων. Με άλλες λέξεις, το ότι ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου επιτρέπεται να συμβουλευθεί ειδικό σε θέματα εργασιακών σχέσεων δεν αρκεί ώστε να μπορεί ο K. Grøngaard να ανακοινώσει πληροφορίες στον πρόεδρο της συνδικαλιστικής του οργανώσεως. Θα πρέπει επίσης να καθοριστεί αν ο τελευταίος αυτός μπορούσε να θεωρηθεί ειδικός σε θέματα εργασιακών σχέσεων και ενήργησε υπό την ιδιότητά του αυτή. Πράγματι, πρέπει να τεθεί το ερώτημα αν, λαμβανομένης υπόψη της πρωταρχικής αποστολής του που συνίσταται στην προάσπιση των συμφερόντων των εργαζομένων, ο ανωτέρω μπορεί να θεωρηθεί ως ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας.

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Δανική Κυβέρνηση επιχείρησε να διακρίνει μεταξύ των συμβουλών που παρέχονται από δικηγόρο και εκείνων που παρέχονται από τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργανώσεως. Ωστόσο, ο καθορισμός του τι μπορεί να θεωρηθεί ως παροχή συμβουλής από ειδικό θα κινδύνευε να περιορίσει αδικαιολόγητα το δικαίωμα των μελών διοικητικού συμβουλίου, στο πλαίσιο της ασκήσεως των καθηκόντων τους, να συμβουλευθούν το πρόσωπο που κρίνουν ως το πλέον κατάλληλο. Το κοινοτικό δίκαιο δεν φαίνεται μεν να απαγορεύει καταρχήν στον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργανώσεως να ενεργεί ως ειδικός υπό ορισμένες περιστάσεις, θα πρέπει, ωστόσο, να εξεταστεί μήπως ο K. Grøngaard δεν περιορίστηκε να ανακοινώσει πληροφορίες σε ένα πρόσωπο υπό περιστάσεις που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «παροχή συμβουλής από ειδικό».

44. Αν ο K. Grøngaard όντως ενεργούσε στο πλαίσιο των καθηκόντων του όταν συμβουλευθήκε τον A. Bang για να καθορίσει ποια επίπτωση θα είχε η συγχώνευση για τους υπαλλήλους της RealDanmark και αν ο A. Bang μπορεί να θεωρηθεί ειδικός σε θέματα εργασιακών σχέσεων, η ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών ήταν καταρχήν νόμιμη. Θα πρέπει, στη συνέχεια, να προσδιοριστεί το περιεχόμενό της. Συναφώς, οι ενδιαφερόμενοι υποστήριξαν δύο αντίθετες απόψεις.

45. Αφενός, η Anklagemyndighed θεωρεί ότι όσο περισσότερο οι εμπιστευτικές πληροφορίες που ανακοινώθηκαν είναι ικανές να επηρεάσουν την αξία των μετοχών τόσο λιγότερο αληθοφανές φαίνεται το ότι οι πληροφορίες αυτές ανακοινώθηκαν εντός του συνήθους πλαισίου της εργασίας του συγκεκριμένου προσώπου.

46. Αφετέρου, ο K. Grøngaard υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να υπάρχει σχέση μεταξύ του είδους των ανακοινυμένων πληροφοριών και της δυνατότητας ανακοινώσεως πληροφοριών εντός του συνήθους πλαισίου της εργασίας. Δικαιολογεί, πάντως, την ανακοίνωση του ακριβούς χρονοδιαγράμματος της σχεδιαζόμενης συγχωνεύσεως από την ανάγκη να εξηγήσει γιατί η Finansforbundet έπρεπε να παράσχει πόρους ώστε να συσταθεί ομάδα εργασίας «συγχώνευση». Ισχυρίζεται επίσης ότι όφειλε να ανακοινώσει πληροφορίες όσον αφορά την αναμενόμενη αναλογία ανταλλαγής προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον υπήρχε πιθανότητα να υπάρξει ανταγωνιστική προσφορά για την εταιρία.

47. Ως προς το ζήτημα αυτό, η γενική οικονομία της οδηγίας επιβάλλει στενή ερμηνεία όσον αφορά τις πληροφορίες που μπορούν νομίμως να ανακοινώνονται. Όπως υπομνήσθηκε ανωτέρω, το άρθρο 2 της οδηγίας παρέχει ένα λειτουργικό ορισμό της έννοιας της εμπιστευτικής πληροφορίας. Εκείνο το οποίο καθιστά μια πληροφορία εμπιστευτική είναι η ικανότητά της να επηρεάσει την τιμή των μετοχών. Συνεπώς, η ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών ενέχει αναγκαστικά τον κίνδυνο να δοθεί στον αποδέκτη τους η δυνατότητα να προβλέψουν μια διακύμανση των τιμών. Επιπλέον, στις περισσότερες περιπτώσεις είναι αδύνατο να καθοριστεί αν μια εμπιστευτική πληροφορία είναι περισσότερο ή λιγότερο πιθανό να επηρεάσει τις τιμές. Πρέπει, επίσης, να ληφθεί υπόψη ότι κάθε παρέκκλιση από την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών την οποία θεσπίζει το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας μειώνει αυτομάτως την προληπτική λειτουργία της.

48. Τέλος, και αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα τόσο από την Επιτροπή όσο και από

τη Δανική Κυβέρνηση, δεν φαίνεται απαραίτητο να εξαρτάται η νομιμότητα, από πλευράς του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας, της ανακοινώσεως πληροφοριών από την ύπαρξη ειδικής υποχρέωσης εχεμύθειας. Πράγματι, το άρθρο 2, παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση, της οδηγίας προβλέπει ήδη υποχρέωση εχεμύθειας στην περίπτωση προσώπων που έχουν πρόσβαση σε εμπιστευτική πληροφορία «λόγω της άσκησης της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους».

2) Η περίπτωση εκλεγμένου από το προσωπικό μέλους διοικητικού συμβουλίου το οποίο συμβουλευτεί τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργανώσεως υπό την ιδιότητά του τελευταίου ως της εκπροσωπούμενης από το μέλος αυτό «βάσεως»

49. Τίθεται το ερώτημα αν ο K. Grøngaard μπορούσε να συμβουλευθεί τον πρόεδρο όχι μόνον υπό την ιδιότητα του τελευταίου ως ειδικού, αλλά υπό την ιδιότητα της εκπροσωπούμενης από τον πρώτο «βάσεως».

50. Ο K. Grøngaard υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες προνομίες, το να απαγορεύεται στα εκλεγμένα από τους υπαλλήλους μέλη να ανακοινώνουν πληροφορίες στη «βάση» τους θα συνιστούσε, στην πράξη, δυσμενή διάκριση σε βάρος τους καθόσον, στο δανικό δίκαιο, επιτρέπεται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να διαβιβάζουν πληροφορίες στους μετόχους με τους οποίους έχουν ιδιαίτερους δεσμούς ή οι οποίοι τους έχουν διορίσει, χωρίς να παραβαίνουν την υποχρέωση εχεμύθειας. Τα συναφή επιχειρήματα του A. Bang, ο οποίος υποστηρίζει την

ίδια άποψη, στηρίζονται στον οδηγό τον οποίο έχει καταρτίσει η Finansforbundet και στον οποίο αναφέρεται ότι το εκλεγμένο από τους υπαλλήλους μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί πάντοτε να συμβουλευτεί τον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργανώσεως, έστω και αν υπόκειται σε υποχρέωση διακριτικότητας.

51. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, στην περίπτωση των μελών διοικητικού συμβουλίου, η συμπεριφορά τους θα πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένης υπόψη της «διπλής ευθύνης» τους έναντι, αφενός, της εταιρίας και, αφετέρου, των προσώπων που τα έχουν ορίσει ή εκλέξει, όπως οι μέτοχοι. Ωστόσο, η Επιτροπή εκφράζει αμφιβολίες ως προς το αν η δυνατότητα ενός μέλους διοικητικού συμβουλίου να συμβουλευεται τη «βάση» του συμβιβάζεται με τους σκοπούς της οδηγίας.

52. Κατά τη Δανική Κυβέρνηση, η εκ μέρους ενός μέλους διοικητικού συμβουλίου ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών στη «βάση» του (ήτοι, είτε στους μετόχους, είτε στους υπαλλήλους της εταιρίας) δεν εμπίπτει στο σύννηθες πλαίσιο της ασκήσεως των καθηκόντων του παρά μόνον αν 1) καλύπτεται από εντολή της εταιρίας, 2) η ανακοίνωση των πληροφοριών δικαιολογείται αντικειμενικά από το συμφέρον της εταιρίας και 3) ανταποκρίνεται στην ανάγκη πληροφόρησης των μετόχων/υπαλλήλων λαμβανομένων υπόψη των καθηκόντων που ασκεί το πρόσωπο το οποίο παρέχει την πληροφορία.

53. Ναι μεν το κατά πόσον ένα μέλος διοικητικού συμβουλίου μπορεί να συμβουλευεται τη «βάση» του εξαρτάται εν μέρει από το εθνικό δίκαιο των εταιριών, το αμφισβητούμενο, όμως, αυτό ζήτημα μπορεί να φωτιστεί από στοιχεία συγκριτικού

δικαίου. Η δυνατότητα μέλους διοικητικού συμβουλίου να συμβουλευθεί μέτοχο ο οποίος αποτελεί τη «βάση» του έχει αποκλειστεί στο γερμανικό δίκαιο¹⁷. Στο ιταλικό δίκαιο, ορισμένοι νομικοί δέχονται ότι ένα μέλος διοικητικού συμβουλίου μπορεί να διαβιβάσει πληροφορίες, έστω και εμπιστευτικές, αν τα συμφέροντα των μετόχων κινδυνεύουν να επηρεαστούν στην αντίθετη περίπτωση¹⁸. Κατά το ολλανδικό δίκαιο, δεν επιτρέπεται καταρχήν στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να ανακοινώνουν ατομικές πληροφορίες στους μετόχους. Μόνον αν, π.χ., η επιτυχία μιας δημόσιας προσφοράς για αγορά μετοχών εξαρτάται από τη σύμφωνη γνώμη των μετόχων μπορούν οι τελευταίοι να ενημερωθούν για μια τέτοια πράξη πριν από τη δημοσιοποίηση της πληροφορίας¹⁹. Γενικώς, από τη σύνοψη αυτή συγκριτική έρευνα προκύπτει ότι η δυνατότητα των μελών διοικητικού συμβουλίου να συμβουλευονται τη «βάση» τους προβλέπεται σπανίως από τα νομικά συστήματα και είναι νόμιμη μόνον υπό αυστηρές προϋποθέσεις.

54. Ένα άλλο στοιχείο μπορεί να είναι κρίσιμο εν προκειμένω. Κατά τη γνώμη μου, η δυνατότητα του μέλους διοικητικού συμβουλίου να συμβουλευεται τη «βάση» του μπορεί να διαφέρει αναλόγως του αν πρόκειται, αφενός, για μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορισθέντα από τη γενική συνέλευση και, αφετέρου, μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορισθέντα από τους υπαλλή-

17 — Gesetz über den Wertpapierhandel und zur Änderung der börsenrechtlichen und wertpapierrechtlichen Vorschriften, της 26ης Ιουλίου 1994, Bundesgesetzblatt 1994, I, σ. 1749.

18 — Antolisei, F. *Manuale di diritto penale — Leggi complementari*, Μιλάνο 2002, τόμος I, σ. 277.

19 — Αυτό διευκρινίστηκε με τον Beleidsregel 03-01 van de Autoriteit Financiële Markten, πρώην Stichting Toezicht Effectenverkeer inzake de toepassing van de artikelen 46 en 46a Wet toezicht effectenverkeer bij het polsen van (potentiële) aandeelhouders in het kader het verrichten van transacties. Ο κανονισμός αυτός θεσπίστηκε από την αρμόδια ολλανδική οικονομική αρχή και τέθηκε σε ισχύ στις 11 Απριλίου 2003.

λους. Αντί να συνιστούν κατά κυριολεξία διαβούλευση με τη «βάση», οι επαφές ενός εκλεγμένου από το προσωπικό μέλους διοικητικού συμβουλίου με τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργανώσεως θα μπορούσαν να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ρόλου του ως εκπροσώπου των εργαζομένων, όπως υποστήριξε η Σουηδική Κυβέρνηση με τις προφορικές παρατηρήσεις που ανέπτυξε ενώπιον του Δικαστηρίου. Αυτό πρέπει να κρίνεται με βάση τους ειδικούς εθνικούς κανόνες που διέπουν τη συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας.

55. Πάντως, το εθνικό δικαστήριο, ερμηνεύοντας το δανικό δίκαιο, θα πρέπει να λάβει υπόψη του το κοινοτικό δίκαιο από τρεις απόψεις. Πρώτον, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να ερμηνεύσει τις εθνικές νομικές διατάξεις λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο κλονισμού της εμπιστοσύνης στις κεφαλαιαγορές, ο οποίος είναι αντίθετος προς τον σκοπό της οδηγίας. Δεύτερον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, για τους ανωτέρω αναφερθέντες λόγους, κάθε παρέκκλιση από την απαγόρευση της ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών πρέπει να αποτελεί αντικείμενο στενής ερμηνείας. Τρίτον, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα προστατευόμενα από το κοινοτικό δίκαιο δικαιώματα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση.

56. Τα δικαιώματα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση καθιερώνονται, ειδικότερα, από τα άρθρα 17 και 18 του Χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων του 1989, το άρθρο 27 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων και το άρθρο 136 ΕΚ, το οποίο ορίζει ότι «η Κοινότητα και τα κράτη μέλη [...] έχουν ως στόχο [...] τον κοινωνικό διάλογο». Αποτελούν επίσης μέρος της κοινοτικής έννομης τάξεως ως γενικές αρχές του δικαίου απορ-

ρέουσες από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών²⁰. Τέτοια δικαιώματα καθιερώθηκαν επίσης και με κείμενα του παραγώγου δικαίου όπως η οδηγία 94/45/ΕΚ²¹. Σκοπός της οδηγίας, όπως αυτή έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία, είναι «να διασφαλίσει ότι οι εργαζόμενοι που απασχολούνται σε επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας ή σε ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας θα έχουν ορθή ενημέρωση και θα υπάρχει διαβούλευση με αυτούς οσάκις λαμβάνονται αποφάσεις που τους επηρεάζουν εντός κράτους μέλους διαφορετικού από εκείνου στο οποίο εργάζονται»²². Πρόσφατα μέτρα, τα οποία δεν είχαν ακόμα θεσπιστεί κατά τον χρόνο των επίδικων πραγματικών περιστατικών, συμπληρώνουν το δικαίωμα των εργαζομένων να ενημερώνονται και να ζητείται η γνώμη τους επί γεγονότων δυναμένων να επηρεάσουν την κατάστασή τους²³. Όλα τα μέτρα αυτά οργανώνουν τη διακίνηση των πληροφοριών στο εσωτερικό των εταιριών βελτιώνοντας την πρόσβαση στην πληροφόρηση που παρέχεται στους εκπροσώπους των εργαζομένων, με τη σύσταση επιτροπών προσωπικού ή την καθιέρωση εκλεγμένων από το προσωπικό μελών του διοικητικού συμβουλίου, όπως το σύστημα που ισχύει για τις δανικές εταιρίες. Τα κοινωνικά δικαιώματα στον τομέα του συνδικαλισμού μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη, έστω και αν δεν

20 — Άρθρο 6 ΕΕ. Αυτό αναγνωρίστηκε με την απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001 στην υπόθεση T-192/99, *Dunnett κ.λπ. κατά ΕΤΕκ* (Συλλογή 2001, σ. II-813, σκέψεις 89 και 90).

21 — Οδηγία 94/45/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 1994, για τη θέσπιση μιας ευρωπαϊκής επιτροπής επιτήρησης ή μιας διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους (ΕΕ L 254, σ. 64).

22 — Απόφαση της 29ης Μαρτίου 2001, C-62/99, *Bofrost** (Συλλογή 2001, σ. I-2579, σκέψη 28), και απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2004, C-440/00, *Gesamtbetriebsrat der Kühne & Nagel* (Συλλογή 2004, σ. I-807, σκέψη 39).

23 — Οδηγία 2001/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Οκτωβρίου 2001, για τη συμπλήρωση του καταστατικού της ευρωπαϊκής εταιρίας όσον αφορά τον ρόλο των εργαζομένων (ΕΕ L 294, σ. 22), και οδηγία 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 80, σ. 29).

αμφισβητείται ότι τα δικαιώματα συστάσεως συνδικαλιστικής οργανώσεως ή προσχώρησεως σ' αυτή, που προστατεύονται από το κοινοτικό δίκαιο²⁴, δεν συνεπάγονται άμεσα το δικαίωμα ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών μιας εταιρίας σε συνδικαλιστική οργάνωση. Όλα τα στοιχεία αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ερμηνεία των εθνικών διατάξεων που ρυθμίζουν το δικαίωμα ενός μέλους διοικητικού συμβουλίου να συμβουλευεται τη «βάση» του (προκειμένου να καθοριστεί, μεταξύ άλλων, αν οι υπάλληλοι πρέπει να περιληφθούν στην έννοια της «βάσεως» όταν η εθνική νομοθεσία αναγνωρίζει δικαίωμα διαβουλεύσεως με τη «βάση»).

57. Τέλος, ακόμα και αν το εθνικό δικαστήριο καταλήξει ότι, στο δανικό δίκαιο, όλα τα μέλη διοικητικού συμβουλίου έχουν δικαίωμα να συμβουλευούνται τη «βάση» τους, παραμένει το ζήτημα κατά πόσον ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως μπορεί να θεωρηθεί ως η «βάση» εκλεγμένου από τους υπαλλήλους μέλους του διοικητικού συμβουλίου, καθόσον ο τελευταίος εκπροσωπεί όλους τους υπαλλήλους της εταιρίας και όχι μόνον εκείνους που είναι μέλη της συνδικαλιστικής οργανώσεως²⁵.

24 — Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων του 1989, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα συστάσεως επαγγελματικών ή συνδικαλιστικών οργανώσεων ή προσχώρησεως σ' αυτές «για την προστασία των οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων τους». Το άρθρο 12 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων ορίζει τι ακολούθια: «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα [...] στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι σε όλα τα επίπεδα, ιδίως στον πολιτικό και το συνδικαλιστικό τομέα, καθώς και στους τομείς που αναφέρονται στον πολιτισμό, την πράξη που συνεπάγεται το δικαίωμα κάθε προσώπου να ιδρύει με άλλους συνδικαλιστικές ενώσεις και να προχωρεί σ' αυτές για την υπεράσπιση των συμφερόντων του». Το άρθρο 137 ΕΚ ορίζει γενικότερα ότι «η Κοινότητα υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών [στον τομέα της εκπροσωπήσεως και συλλογικής υπερασπίσεως] των συμφερόντων των εργαζομένων». Η νομολογία έχει επίσης αναγνωρίσει ότι «η ελευθερία του συνδικαλισμού αποτελεί συνιστά γενική αρχή του εργατικού δικαίου» (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 1990, C-193/87 και C-194/87, *Maurissen και Union syndicale κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου* (Συλλογή 1990, σ. I-95, σκέψη 21)).

25 — Ο εκπρόσωπος του K. Grøngaard διευκρίνισε κατά την επ' ακροατήριου συζήτηση ότι το 90 % των υπαλλήλων της RealDanmark ήταν μέλη της Finansforbundet αλλά δεν μπόρεσε να εξηγήσει γιατί μπορούσε, παρά ταύτα, να θεωρηθεί ότι εκπροσωπούσε τη συνδικαλιστική οργάνωση.

Γ — Ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών από μέλος της επιτροπής συνδέσμου μιας επιχειρήσεως προς τον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργανώσεως που τον έχει διορίσει στην επιτροπή

58. Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, εν προκειμένω, ο K. Grøngaard ενεργεί υπό την ιδιότητα του μέλους της επιτροπής συνδέσμου και όχι ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου όπως στο πρώτο ερώτημα. Συνεπώς, το κατά πόσον το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας έχει εφαρμογή θα πρέπει να εξεταστεί και στο πλαίσιο μιας άλλης περιπτώσεως. Εν προκειμένω, οι εμπιστευτικές πληροφορίες διαβίβαστηκαν από το μέλος της επιτροπής συνδέσμου στον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργανώσεως που το διόρισε.

59. Οι επιτροπές συνδέσμου αποτελούν ειδικό θεσμό του δανικού δικαίου. Κατά την επ' ακροατήριου συζήτηση, σε απάντηση σε ερώτηση που έθεσε το Δικαστήριο στις 4 Φεβρουαρίου 2004, διευκρινίστηκε ότι η επιτροπή συνδέσμου συστάθηκε εν προκειμένω με συμφωνία συναφθείσα μεταξύ της RealDanmark και της Finansforbundet. Η επιτροπή συνδέσμου απαρτίζεται ισομερώς από εκπροσώπους της διευθύνσεως της RealDanmark και της συνδικαλιστικής οργανώσεως. Η Δανική Κυβέρνηση και ο K. Grøngaard υποστηρίζουν διαφορετικές ερμηνείες όσον αφορά τη δυνατότητα της επιτροπής συνδέσμου να λαμβάνει δεσμευτικές αποφάσεις. Γενικώς, φαίνεται ότι η δημιουργία επιτροπής συνδέσμου επιτρέπει την κυκλοφορία των πληροφοριών μεταξύ εταιρίας και συνδικαλιστικής οργανώσεως.

60. Ο Κ. Grøngaard θεωρεί ότι, υπό την ιδιότητά του ως εκπροσώπου της Finansforbundet στην επιτροπή συνδέσμου ομίλου, είχε δικαίωμα να ανακοινώνει εμπιστευτικές πληροφορίες στον πρόεδρο της οργανώσεως αυτής.

61. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι τα μέλη της επιτροπής συνδέσμου μπορούν να συμβουλευθούνται ειδικό, υπό την προϋπόθεση ότι ο ειδικός υπόκειται σε υποχρέωση εχεμύθειας. Η Επιτροπή, καίτοι εκφράζει αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα να επιτραπεί η διαβούλευση με τη «βάση», δέχεται ότι το μέλος επιτροπής συνδέσμου το οποίο εκπροσωπεί μια συνδικαλιστική οργάνωση μπορεί να θεωρήσει την οργάνωση αυτή ως «βάση». Υποστηρίζει, επίσης, ότι κάθε ανακοίνωση προς τη «βάση» πρέπει να υπόκειται στην προϋπόθεση ότι το πρόσωπο το οποίο ενημερώνεται υπέχει υποχρέωση εχεμύθειας.

62. Η Δανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι ίδιες προϋποθέσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται για την εκτίμηση της νομιμότητας της ανακοινώσεως πληροφοριών τόσο από ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου εκλεγμένο από το προσωπικό όσο και από ένα μέλος της επιτροπής συνδέσμου ομίλου.

63. Αν οι δεσμοί μεταξύ της συνδικαλιστικής οργάνωσης και της επιτροπής συνδέσμου είναι αρκετά ισχυροί ώστε η διαβίβαση πληροφοριών στην επιτροπή συνδέσμου να ισοδυναμεί προς ανακοίνωσή τους στη συνδικαλιστική οργάνωση, η ανακοίνωση πληροφοριών μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη από πλευράς του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας.

64. Γενικότερα, και σύμφωνα με την ίδια συλλογιστική που υιοθετήθηκε για το προηγούμενο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να καθορίσει αν ο Κ. Grøngaard, ενεργώντας υπό την ιδιότητα του μέλους της επιτροπής συνδέσμου, μπορούσε, εντός του συνήθους πλαισίου της εργασίας του, να ανακοινώνει εμπιστευτικές πληροφορίες στον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργάνωσης την οποία εκπροσωπούσε. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η φύση του ρόλου του στην επιτροπή συνδέσμου για να καθοριστεί αν αυτή συνεπαγόταν τη διαβίβαση πληροφοριών στον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργάνωσης.

65. Όσον αφορά το περιεχόμενο της ανακοινώσεως, η διάταξη περί παραπομπής δεν διευκρινίζει πόσο λεπτομερώς συζητήθηκε στην επιτροπή συνδέσμου η σχεδιαζόμενη συγχώνευση. Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να καθορίσει ποιες πληροφορίες διαβιβάστηκαν νομίμως, καθόσον συζητήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής συνδέσμου, μεριμνώντας ώστε να μη θίξει την προληπτική λειτουργία του άρθρου 3, στοιχείο α', της οδηγίας.

Δ — Ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών από τον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργάνωσης προς τα μέλη της οργάνωσης αυτής

66. Το τελευταίο αυτό ζήτημα αφορά τη διαβίβαση πληροφοριών στο εσωτερικό μιας συνδικαλιστικής οργάνωσης. Δεν είναι μεν απαραίτητο να εξεταστεί πώς ελήφθη η πληροφορία, πρέπει όμως να κριθεί η νομιμότητα της διαδόσεώς της. Παρατηρείται ότι παρόμοια ερωτήματα τίθενται, π.χ., στο εσωτερικό χρηματοπιστωτικών ιδρυμά-

των τα οποία συμβουλευέται μια εταιρία. Καίτοι η οδηγία ουδέν επιτάσσει σχετικά με το ζήτημα αυτό, σκόπιμο είναι να αναφερθεί ότι διάφορες αρχές (ελέγχου) των κεφαλαιαγορών έχουν υιοθετήσει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες επιβάλλουν ελέγχους και όρια στη διάδοση τέτοιων εμπιστευτικών πληροφοριών στο εσωτερικό ενός οργανισμού²⁶.

67. Ο Α. Bang υποστηρίζει ότι ενεργούσε στο πλαίσιο των καθηκόντων του ως προέδρου συνδικαλιστικής οργανώσεως όταν διαβίβασε τις πληροφορίες που είχε λάβει από τον Κ. Grøngaard σε ορισμένα μέλη της οργανώσεως αυτής. Υποστηρίζει ότι, αν δεν είχε διαβιβάσει τις πληροφορίες αυτές, δεν θα είχε εκπληρώσει τα καθήκοντά του. Επικαλείται, εξάλλου, γνωμοδότηση του δανικού Υπουργείου Δικαιοσύνης της 23ης Νοεμβρίου 2001, η οποία αναφέρει ότι η διαβίβαση πληροφοριών ενέπιπτε στο σύνθημα της ασκήσεως των καθηκόντων του. Καίτοι το δανικό Υπουργείο Δικαιοσύνης έκρινε ότι η διαβίβαση πληροφοριών έπρεπε να ήταν σκόπιμη και αναγκαία και, κατά συνέπεια, κατέληξε στο ότι δεν ήταν νόμιμη στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο Α. Bang απορρίπτει τα κριτήρια αυτά και θεωρεί ότι η ανακοίνωση ήταν νόμιμη.

68. Η θέση της Δανικής Κυβερνήσεως φαίνεται ότι μεταβλήθηκε μεταξύ των γραπτών και των προφορικών παρατηρήσεων της. Αρχικά, η εν λόγω κυβέρνηση θεώρησε ότι, δεδομένου ότι ο Κ. Grøngaard διαβίβασε παράνομα εμπιστευτικές πληροφορίες στον Α. Bang, ο τελευταίος δεν μπορούσε νομίμως

να τις ανακοινώσει σε τρίτον. Αν η πρώτη ανακοίνωση ήταν νόμιμη, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως μπορούσε, εντός του συνήθους πλαισίου των καθηκόντων του, να διαβιβάσει τις πληροφορίες στους στενότερους συνεργάτες του για να προασπίσει τα συμφέροντα των μελών της οργανώσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Δανική Κυβέρνηση εγκατέλειψε αυτή τη διάκριση και υποστήριξε ότι η ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών μπορούσε να θεωρηθεί νόμιμη μόνον αν είχε πραγματοποιηθεί προς το συμφέρον της εταιρίας από την οποία προέρχονταν οι πληροφορίες.

69. Η Επιτροπή προτείνει να δοθεί η απάντηση ότι ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως δεν μπορεί, καταρχήν, να ανακοινώνει εμπιστευτικές πληροφορίες, εκτός εάν τις ανακοινώνει στο πλαίσιο των καθηκόντων του ως συμβούλου ενός πρωτογενούς κατόχου πληροφοριών και εάν τα πρόσωπα προς τα οποία δίνεται η πληροφορία υπόκεινται σε υποχρέωση εχεμύθειας. Είναι αδιάφορο, κατά την Επιτροπή, το αν ο πρόεδρος έλαβε τις πληροφορίες από μέλος του διοικητικού συμβουλίου εκλεγμένο από το προσωπικό ή αν τις έλαβε από μέλος της επιτροπής συνδέσμου.

70. Κατά τη γνώμη μου, η προέλευση της πληροφορίας, δηλαδή το κατά πόσον ελήφθη από τον Κ. Grøngaard ενεργώντας υπό την ιδιότητα του εκλεγμένου από το προσωπικό μέλους του διοικητικού συμβουλίου, λίγο ενδιαφέρει. Και στις δύο περιπτώσεις, ο Α. Bang υπέκειτο στην απαγόρευση ανακοινώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών την οποία προβλέπει το άρθρο 36, παράγραφος 1, του værdipapirhandelsløven. Απομένει, συνεπώς, μόνον το ζήτημα κατά πόσον ο Α. Bang μπορούσε να ανακοινώσει εμπι-

26 — Παραδείγματος χάριν, στην Ισπανία, ο νόμος 44/2002 (ΒΟΕ της 23ης Νοεμβρίου 2002) προβλέπει τη θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της καταχρηστικής χρησιμοποίησης πληροφοριών στο εσωτερικό μιας εταιρίας.

στευτικές πληροφορίες «εντός του συνήθους πλαισίου άσκησης [...] των καθηκόντων [του]» ως πρόεδρου συνδικαλιστικής οργανώσεως. Λαμβανομένου υπόψη του επαγγέλματος του προσώπου που διαβιβάζει την πληροφορία, η ανακοίνωσή της είναι νόμιμη μόνον όταν γίνεται για την εκπλήρωση συγκεκριμένων καθηκόντων. Χωριστά θα πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα του περιεχομένου της διαβιβαζομένης πληροφορίας.

71. Ως πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως, ο Α. Bang όφειλε να προασπίσει τα συμφέροντα των εργαζομένων, αποστολή την οποία δεν μπορούσε να εκπληρώσει μόνος²⁷. Ο Α. Bang μπορούσε μεν, κατά συνέπεια, να ανακοινώνει εμπιστευτικές πληροφορίες στους συνεργάτες του, υπό την επιφύλαξη, όμως, ορισμένων ορίων ως προς το είδος πληροφοριών τις οποίες μπορούσε νομίμως να ανακοινώσει και ως προς τους αποδέκτες αυτών των πληροφοριών. Ως προς τα δύο αυτά ζητήματα, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να σταθμίσει, αφενός, την ανάγκη αντιδράσεως ενόψει πιθανών μειώσεων του προσωπικού εξ αιτίας της σχεδιαζομένης συγχωνεύσεως και, αφετέρου, τον κίνδυνο να θιγεί η ισότητα μεταξύ επενδυτών στη δευτερογενή αγορά. Είναι, συνεπώς, σαφές ότι ο Α. Bang μπορούσε να ανακοινώνει ορισμένες πληροφορίες σε ορισμένους από τους συνεργάτες του σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας.

27 — Ενώ ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου μιας εταιρίας απολάει του αναγνωρισμένου δικαιώματος να συμβουλευεται ειδικό, ο Α. Bang μπορεί να διαβιβάζει πληροφορίες στους συναδέλφους του μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να εκπληρώσει τα καθήκοντά του.

72. Δεν μπορεί, ωστόσο, να συναχθεί από το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας ότι υπάρχει γενικό δικαίωμα πληροφορήσεως των μελών της συνδικαλιστικής οργανώσεως. Όσον αφορά τους αποδέκτες των εμπιστευτικών πληροφοριών, ο Α. Bang ενημέρωσε τις δύο αντιπροέδρους του, το ανώτατο διοικητικό στέλεχος της γραμματείας της οργανώσεως καθώς και συνεργάτες του στη γραμματεία της οργανώσεως. Ελλείψει στοιχείων που να εξηγούν πώς ο Α. Bang αποφάσισε σε ποιους θα ανακοινώσει τις πληροφορίες εντός της συνδικαλιστικής οργανώσεως και για ποιον σκοπό έγινε η κάθε ανακοίνωση, δεν μπορεί να εκτιμηθεί κατά πόσον ο Α. Bang μπορούσε, εντός του συνήθους πλαισίου ασκήσεως των καθηκόντων του ως προέδρου συνδικαλιστικής οργανώσεως, να ανακοινώσει πληροφορίες στα πρόσωπα αυτά. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αν ο αποδέκτης της πληροφορίας είχε ανάγκη την πληροφορία αυτή για να εκτελέσει τα καθήκοντά του εντός της συνδικαλιστικής οργανώσεως.

73. Όσον αφορά το περιεχόμενο της ανακοινώσεως, το ακριβές της πλαίσιο οριοθετείται από το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού που επιδίωκε η ανακοίνωση, ο οποίος, εν προκειμένω, συνίστατο στην προάσπιση των συμφερόντων των εργαζομένων στην RealDanmark²⁸.

28 — Συναφώς, φαίνεται δικαιολογημένο να πληροφορήσει ο Α. Bang ορισμένους επλεγμαμένους συναδέλφους του ότι επρόκειτο να πραγματοποιηθεί κάποια πράξη μεταξύ της RealDanmark και ενός άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν πιθανές απολύσεις προσωπικού. Ωστόσο, από τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου δεν προκύπτει σαφώς ο λόγος για τον οποίο ο Α. Bang έπρεπε, για να προσπίσει τα συμφέροντα των εργαζομένων, να ενημερώσει τους συναδέλφους του σχετικά με το ακριβές χρονοδιάγραμμα της συγχωνεύσεως και την αναμενόμενη άνοδο της τιμής των μετοχών της RealDanmark.

III — Πρόταση

74. Συνεπώς, κατά τη γνώμη μου, στα ερωτήματα του εθνικού δικαστηρίου πρέπει να δοθούν οι ακόλουθες απαντήσεις:

- 1) Το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 1989, για το συντονισμό των ρυθμίσεων όσον αφορά τις πράξεις προσώπων τα οποία είναι κάτοχοι εμπιστευτικών πληροφοριών, έχει την έννοια ότι ένα εκλεγμένο από το προσωπικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να ανακοινώσει εμπιστευτικές πληροφορίες στον πρόεδρο συνδικαλιστικής οργανώσεως, εκτός εάν, σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία που καθορίζει τα καθήκοντα των μελών του διοικητικού συμβουλίου, η ανακοίνωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων του, λαμβανομένων υπόψη της γνώμης ειδικού την οποία μπορεί να παράσχει ο πρόεδρος της συνδικαλιστικής οργανώσεως επί του ζητήματος που αποτελεί το αντικείμενο της ανακοινώσεως ή του δικαιώματος του εν λόγω μέλους του διοικητικού συμβουλίου να συμβουλευθεί τη «βάση» του που του αναγνωρίζει ενδεχομένως το εθνικό δίκαιο.
- 2) Το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592 έχει την έννοια ότι ένα εκλεγμένο από το προσωπικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου, όταν συμβουλευέται ειδικό και εφόσον το πράττει εντός του πλαισίου της ασκήσεως των καθηκόντων του, δεν μπορεί να ανακοινώσει εμπιστευτικές πληροφορίες στον ειδικό αυτόν, εκτός εάν και μόνον στο μέτρο που η ανακοίνωση αυτή είναι αναγκαία προκειμένου να μπορέσει ο ειδικός να παράσχει τη γνώμη του εν γνώσει της καταστάσεως.
- 3) Το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592 έχει την έννοια ότι ένα μέλος επιτροπής συνδέσμου μιας επιχειρήσεως δεν μπορεί να ανακοινώσει εμπιστευτικές πληροφορίες στον πρόεδρο της συνδικαλιστικής οργανώσεως που τον έχει διορίσει στην επιτροπή αυτή, εκτός εάν οι δεσμοί μεταξύ της επιτροπής συνδέσμου και της συνδικαλιστικής οργανώσεως είναι τέτοιοι ώστε η ενημέρωση της επιτροπής συνδέσμου ισοδυναμεί προς ενημέρωση της οργανώσεως.

- 4) Το άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/592 έχει την έννοια ότι ο πρόεδρος συνδικαλιστικής οργανώσεως, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο απέκτησε εμπιστευτικές πληροφορίες, δεν μπορεί να ανακοινώσει τις πληροφορίες αυτές στα μέλη της οργανώσεώς του, εκτός αν η ανακοίνωση αυτή είναι αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων του, περιορίζεται στις πληροφορίες που είναι απαραίτητες προκειμένου τα μέλη της οργανώσεως να εκπληρώσουν την αποστολή τους και γίνεται μόνο προς τα μέλη εκείνα των οποίων η βοήθεια του είναι απαραίτητη για να ασκήσει τα καθήκοντά του.